

Дзьве малпы Брэйгеля

Вось што я бачу, калі сьню выпускны іспыт:
сядзяць у акне дзьве малпы на ланцугу,
за акном лёткае неба
і мокрае мора.

Здаю гісторыю чалавецтва.
Бэкаю, мэкаю.

Малпа, павернутая да мяне, іранічна слухае,
другая нібыта дрэмле –
а калі пытаньне ставіць мяне ў тупік,
падказвае мне
ціхім бразгатам ланцуга.

Жанчыны Рубэнса

Волаціцы, фаўна жаночага роду,
гладкія, як рэха бочак.

Гняздуюць у скамечаных покрывах,
сьпяць з вуснамі, прачыненымі для сьпеву.
Зрэнкі іх закаціліся ўглыб,
сьвідруюць нутро залозаў,
зь якіх дрожджы сочацца ў кроў.

Бэры барока. Расьце цеста ў дзяжы,
паруюць лазьні, чырванеюць віны,
галяпуюць па небе парсючкі аблокаў,
трубы равуць пабудку цялёсам.

О гарбузатыя, о празьмерныя
і падвоеныя апаласьцю шатаў,
і патроеныя напятасьцю позаў
тлустыя мілосныя стравы!

Іх кашчавыя сёстры ўзьняліся раней,
пакуль на палатне было цёмна.
І ніхто ня бачыў, як яны цугам ішлі
па незамаляваным баку карціны.

Выгнанкі стылю. Штыкетнікі рэбраў,
птушыныя ступакі і далоні.
Надзяцца паляцець на худых лапатках.

Трынаццатае стагодзьдзе было б іх тлом залатым,
дваццатае – іх блакітным экранам.
Сямнаццатае нічога ня мае для плоскіх.

Бо тут нават неба і тое пукатае,
пукатыя анёлы і пукаты бог –
Фэб-вусач, які на спацелым
скакуне ўрываецца ў вір алькову.

Радасьць пісьма

Куды бяжыць напісаная казуля па напісаным лесе?
Ці да напісанага вадапою,
каб вада, нібы калька, адбіла яе пысу?
Чаму ўскідвае галаву, можа, нешта чуе?
Абапёртая на чатыры запазычаныя з жыцьця ножкі,
стрыжэ вухам пад маімі пальцамі.
Ціша – гэтае слова таксама шамаціць па паперы
і рассоўвае
абумоўленае словам “лес” вецьце.

Над белай старонкай рыхтуюцца да скоку
літары, якія могуць скласьціся кепска,
абложныя сказы,
ад якіх ня будзе ратунку.

У кроплі атраманту ёсьць вялікі рэзэрв
паляўнічых, якія прымружылі ўжо вока,
гатовыя зьбегчы ўніз па стромым пяры,
атачыць казулю, наставіць на яе ружжы.

Яны забываюцца: тут ня як у жыцьці.
Іншыя – чорным па белым – тут пануюць законы.
І вока імгненьне будзе трываць, колькі я захачу,
дасьць сябе падзяліць на маленькія бясконцасьці часу,
поўныя куляў, што прыпынілі палёт.
Тут без майго загаду нічога ня станецца.
Без маёй волі нават лісток не ўпадзе,
ані пруюток ня хропне пад кропкай капытка.

Няўжо існуе такі сьвет,
каб я кіравала яго аўтаномным лёсам?
Час, які скоўвае ланцугамі знакаў?
Нястомнае быцьцё па маім загадзе?

Радасьць пісьма.
Надзяленьне вечнасьцю.
Помста рукі сьмяротнай.

Вакзал

Непрыезд мой у горад N.
адбыўся, як па раскладзе.

Ты быў папярэджаны
недасланым лістом.

Здолеў не прыйсьці
ў належны час.

Цягнік прыбыў да трэцяй плятформы.
Выйшла шмат пасажыраў.

Натоўп выносіў да выхаду
нястачу маёй пэрсоны.

Колькі жанчын замясьціла мяне
пасьпешліва
ў гэтай сьпешцы.

Да адной падбег
хтосьці незнаёмы мне,
толькі яна яго
неадкладна пазнала.

Яны абмяняліся
ня нашым з табой пацалункам,
у гэты момант зьнікла
не мая валізка.

Вакзал у горадзе N.
атрымаў атэстат
аб'ектыўнага існаваньня

Цэлае стаяла на сваіх месцах.
Дэталі рухаліся па пуцях,
вызначаных дыспэтчарам.

Адбылася нават
дамоўленая сустрэча.

Па-за абсягам
нашай прысутнасці.

У страчаным раі
праўдападобнасці

Недзе не ў Н.
Недзе не ў Н.
Але ж які гукапіс.

Рух

Ты тут плачаш, там жа таньчаць,
Таньчаць у тваёй сьлязе.
Там гуляюць, там вясёла,
Там ня дбаюць ні пра што.
Ну амаль мігценьне люстраў.
Ну амаль трымценьне сьвечак.
Проста сходы й галерэйкі.
Як бы веер, як бы жэст.
Кіслародзік, вадародзік,
І гарэзы натрый, хлёр.
Франт-азот кружляе ў залі,
То спадае, то ўзлятае
І віруе дзесь пры столі.
Ты тут плачаш, ты ім граеш.
Eine kleine Nachtmusik.
Масачка, я цябе знаю?

Уражаньні ад спэктаклю

У трагедыі мне найбольш важны шосты акт:
уваскрэсенне мёртвых на рысталішчы сцэны,
папраўляньне парыкоў, строяў,
вырываньне нажа з грудзей,
разьвязаньне пятлі на шыі,
ставаньне ў адну лінейку з жывымі,
тварам да публікі.

Адзіночныя і групавыя паклоны:
белая далонь на праткнутым сэрцы,
рэвэранс самагубкі,
ківок адцятае галавы.

Парныя паклоны:
ярасьць падае руку мілаце,
ахвяра зазірае зь любоўю ў вочы кату,
бунтаўнік мірна ступае поруч з тыранам.

Высыпятак вечнасьці мыском залатога чаравічка.
Разьвейваньне маралітэ ўзмахамі капелюша.
Невылечная гатоўнасьць заўтра пачаць спачатку.

Уваход цугам памёрлых нашмат раней,
У трэцім, чацьвёртым актах, а таксама паміж імі.
Цудоўнае вяртаньне зьніклых бяз вестак.

Думка, што яны цярпліва чакалі недзе ў кулісах,
не здымаючы строяў,
не выціраючы грыму,
узрушае мяне значна больш за трагічны патас.

Але сапраўды ўзьнёслы момант – апусканьне заслоны
і тое, што ўсё яшчэ бачна ў нізкую шчыліну:
тут адна рука хапатліва сягае па кветку,
там другая падбірае ўпушчаны меч.
Толькі тады трэцяя рука, невідочная
вяршыць сваю Місію:
сьціскае мяне за горла.

Жаночы партрэт

Абавязаная быць рознай.
Мяняцца, абы толькі нічога не памянялася.
Гэта лёгка, немагчыма, цяжка, варта спробы.
Вочы ў яе, калі трэба – сінія, калі трэба – шэрыя,
чорныя, вясёлыя, поўныя раптоўных сьлёз.
Сьпіць зь ім, як першая з вуліцы, адзіная ў сьвеце.
Народзіць яму чацьвёрта дзяцей, не народзіць дзяцей, адно.
Наіўная, але ўсё ўладкуе.
Слабая, але пасуне.
Без галавы на плячах, але ж галава!
Чытае Яспэрс і жаночыя раманы.
Ня ведае, адкуль гэты вінцік, і пабудуе мост.
Маладая, маладая, як і заўсёды, усё яшчэ маладая.
Трымае ў руцэ вераб'я са зламаным крылом,
уласныя грошы на доўгае падарожжа,
цясак на мяса, кампрэс і кілішак празрыстай.

Куды яна так ляціць, ці яна не стамілася.
Ды не, хіба крышачку, страшна, усё ў парадку.
Ці то кахае яго, ці то проста ўпёртая.
У горы, у радасьці, напрамілы Бог.

Цыбуля

Іншая справа – цыбуля.
Цыбуля ня мае вантробаў.
Наскрозь яна ўся – цыбуля
найцыбулічнейшай пробы.
Цыбульная на паверхні,
цыбулістая ў сячэньні,
унутр сябе цыбуля
магла б глядзець безь здзіўленьня.

У нас – крывішча і косьці,
ледзьве прыкрытыя скурай,
геена ў нас гігіены,
лівэр і мускулатура,
А ў цыбулі – цыбуля,
без начыньня філейнага.
На кожным узроўні – голая,
да глыбі ігэтакдалейная.

Цыбуля – несупярэчная,
удалы цыбуля твор.
Цыбулятура круга:
у першай другая запёртая,
а ў наступнай – чарговая,
трэцяя і чацьвёртая.
Матрошкападобная фуга.
Рэха, што склалася ў хор.

Цыбуля – вось гэта глыба!
Найсвятшая ў сьвеце сьвятая:
штораз усё большым німба
сябе па сляях аплятае.
У нас – тлушчы, нэрвы й жылы.
Мы – тканкі. Цыбуля – прызма.
І нам не сягнуць ніколі
дасканаласьці ідыятызму.